

Dk - DIALOG

Cena 20,- Kč

Pro členy Demokratického klubu zdarma

ÚVODNÍ SLOVO

LEHKÉ LETNÍ PŘEMÍTÁNÍ, ČÁST 1

V návaznosti na předchozí úvodní slovo, na obavy a úzkosti té doby, se v dnešním čísle Dk-D sluší vyjádřit úlevnou vděčnost, že v České republice se COVID-19 (možná jen pro tentokrát) ukázal jako poměrně krotká bestie výrazně zaostávající počtem obětí za epidemiemi chřipky. Též se sluší znovu vyjádřit účast a solidaritu zemím, regionům a obětem, které takové štěstí neměly. Přes mírnost své české verze nás COVID hluboce zasáhl ekonomicky i společensky – našimi reakcemi. Režisér Zika o tom natočil televizní esej „Jaro v nouzi“. Věnuje se nikoli biovědě, ale obrazu a dopadům virového narativu, a to na lidské každodenní úrovni, tedy občansky. Občansky také stojí za shlednutí a zamyšlení.

Za občansky nejpůsobivější za covidové krize považují **dvě okolnosti**. **První je mimořádná statečnost a obětavost lidí v „1. linii“** – nejen zdravotníků, také pracovníků sociálních pobytových zařízení, policistů, prodavačů, zaměstnanců pošt atd. Od počátku plnili své závazky podle nejlepšího „vědomí a svědomí“, bez ohledu na trestuhodný nedostatek účinných ochranných pomůcek i dalších zajištění. Situace upomínala na Rusy a Ukrajince, kteří se v Černobyli „s holýma rukama“ snažili zabránit katastrofě – sebeobětování dole, alibistická impotence nahoře. **Druhou okolností je deficit kritického myšlení a manipulovatelnost společnosti** - od fetišizace roušek vysoko nad jejich skutečný, mnohdy jen připomínkově symbolický význam, přes ochotu uzavřít se bez skutečného důvodu na několik měsíců doma bez vycházení, se závažnými důsledky pro dušev-

ni i tělesné zdraví, ochotu obětovat i vysoké hodnoty, včetně rodinné pospolitosti pofidérnímu prospěchu, k nezájmu o analýzu zdrojových dat, a to ani mezi vzdělanými či vědecky profilovanými lidmi. To odhaluje nejen „poslušnost“ a neurotický strach z osobní odpovědnosti, ale také úpadek vědeckého narativu, mylnost představ, že společnost vědecky řízená odborníky je na tom lépe než ta řízená politiky.

Pandemie se řadí mezi události – přírodní, společenské, válečné – jejichž kombinacemi se proměňují uspořádání civilizací. Pokud tomu tak bude i s COVIDEM, uvidíme, kdy a čím se proces přeměny formálně zakončí. Co se stane obdobou Vídeňského kongresu z let 1814-1815 (kterému předcházely po 26 let ořesy Francouzské revoluce 1789, revolučních a napoleonských válek) či Jaltské konference, ustavení Brettonwoodského měnového systému a založení OSN v letech 1944-1945 (kterým předcházely po 31 let ořesy 1. a 2. světové války, bolševické a nacistické revoluce). I Vestfálskému míru s ustavením vestfálské suverenity zavádějící principy státní svrchovanosti a mezinárodního práva, míru sjednanému v letech 1644-1648 v Münsteru a Osnabrückeru, předcházely ořesy právě třicetileté války. *Můžeme si tak v letní „okurkové sezoně“ pohrávat s představou, že změnu mezinárodního uspořádání způsobují, kromě „vývoje životního způsobu“, závažné globální ořesy zasahující dvě patnáctileté, tedy generační fáze. Jak by tomu bylo tentokrát? Jak by se to dotklo nás, České republiky i demokratického konceptu? A odkdy by vlastně běžel třicetiletý časový odpočet k nové změně?*

Sebestředně jsme náchylní považovat za zlomové rozvolnění Ruského bolševického impéria včetně pádu komunistického monopolu a zániku neudržitelného Sovětského svazu počátkem 90. let. Ale zlomové ořesy začaly spíše později. Nikoliv poklidnou remontáží, přestavbou jednoho impéria, byť oblundně samoděržavného - možná na přelomu tisíciletí teprve státním bankrotem a krachem jelcinovských snah o demokratizaci Ruska, vznikem Islámského státu, velmocenskou expanzí Číny, rozšířením Evropské unie, explozí informačních technologií, aby pokračovaly destabilizujícím arabským jarem od roku 2010, aktivitami a narativy kolem klimatické a demografické změny, přemrštěností lidskoprávních opatření s krizí tradiční rodiny, dezinformačními i dalšími útoky hybridních válek, posléze pandemií COVID-19 ... V tom případě bychom za sebou měli „teprve“ 2/3 přelomových ořesů.

Zajímavý je onen **generační aspekt společenských přerывů i zásadních přelomů**. Emočně autentickou zkušenost pamětníků nahrazují zprostředkované představy. Obecné srozumění o různých společenských jevech a jejich závažnosti se rozvolňuje, historická paměť se rozostřuje. Na lokálních i globálních úrovních se vytváří prostor pro revizionismus - někdy blahodárně hojivý, tlumící nenávistné vášně, bludný kruh odvety (známý např. na Středním Východě – doporučuji izraelský TV seriál Fauda), jindy zhoubný, bořící obranné bariéry, vedoucí k nepoučenému opakování ztrát, chyb a selhání. No-sitelem, ale především manipulovaným objektem revizionismu se generačně stávají ti, kteří neprožili nejen akcenty a emoce minulosti, ale ani zdroje, souvislosti a okolnosti konfliktů, důvody různých opatření. Wittgensteinovy slavné filosofické výroky, že „hranice mého jazyka znamenají i hranice mé-

ho světa“ a „o čem nelze mluvit, o tom se musí mlčet“, mají i platnost generační.

Hranice generačně srozuměného jazyka, generačního srozumění o obsahu, kontextu, významu společensky závažných pojmů jsou i hranicemi generačního světa. Ten jsou nástupnické generace, pokud do něho nebyly úspěšně vtaženy, pokud k jeho akcentům zůstaly laxní, schopny zásadně revidovat, respektive „naivně nepoučeně“ připustit jeho revidování. A také k tomu přispět destabilizujícím „salonním plkáním o tom, o čem by se mělo mlčet, neboť o tom nelze mluvit“ např. z důvodů zásadního generačního míjení obsahu pojmů. Moudře se v tomto kontextu jeví *judaistický princip, že jedním z cílů liturgického roku a výchovy je, aby každá generace, dokonce každý člověk znovu prožili „své osvobození z Egypta“, historii jako svá vlastní příkoří i osvobození. Nestačí o nich jen „vědět“, je nutné je zabudovat do své osobní paměti, zachovat hluboké mezigenerační srozumění, jednotu prožitku, sdělitelnou srozumitelnost slovních výroků.* Jen pak lze a je nutno o zásadních společenských jevech hovořit a dospívat tak k jejich živě aktuální a přece kontinuitu zachovávající podobě. Jde o kontinuitu zachovávající formativní minulost v obecném povědomí, ve společenském diskursu, v životě společnosti. *Aby se nemuselo mlčet, aby nebylo tak snadné revisionisticky manipulovat, aby základem demokracie zůstaly diskuse, srozumění, důvěra.*

Zdeněk Kalvach, červenec 2020 (pokračování příště)

CITÁT TOHOTO ČÍSLA

...(příslušníci mladší generace) „nejsou už přímo zdeformováni komunistem, nevyrostali v poměrech vyžadujících přetvářku a přihrbenost a podporujících sobectví...“ (Václav Havel, Prosím stručně, Gallery 2006)

vybrala Jitka Nováková

I. Stanoviska

Stanovisko Demokratického klubu č. 66

K ZABEZPEČENÍ VŠEOBECNOSTI VOLEB DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY PČR

V důsledku současné situace, kdy hlavním problémem společnosti je překonání pandemie koronaviru, zcela vymizely zprávy o zavedení možnosti korespondenční volby do Parlamentu ČR. Vzhledem k blížícímu se termínu voleb hrozí, že soustavné porušování principu všeobecnosti voleb bude pokračovat i v příštích volbách do PČR. Zejména pro občany, kteří se nacházejí v den voleb mimo území ČR, může být složitá dostupnost volební místnosti příčinou neúčasti ve volbách a tím nenaplnění jejich práva volit své zástupce. Proto naléhavě žádáme, aby byla uzákoněna možnost korespondenční volby, jaká existuje ve všech vyspělých demokraciích. Bez této úpravy nelze hovořit o všeobecných volbách.

Za účelem zlevnění voleb a také zamezení možným manipulacím doporučujeme, aby se volby konaly v jediném dni s dostatečným počtem hodin, jak je tomu

prakticky ve všech zemích světa. Zvláštnosti, které navíc ohrožují regulérnost voleb, považujeme za kontraproduktivní.

V Praze dne 6. června 2020

II. PŘÍSPĚVKY

VÝZVA K ZASTAVENÍ AGEISMU A VĚKOVÉ DISKRIMINACE V DOBĚ KORONAVIRU

My níže podepsaní, lidé zabývající se problematikou stárnutí, stáří a souvisejících společenských jevů, vyzýváme vládu ČR, veřejné instituce, média i samotné občany k **nesměšování různorodých lidí do jedné, kalendářním věkem definované skupiny**, vůči nimž se přijímají stereotypní opatření. Chceme upozornit na nebezpečí věkové diskriminace v kontextu různých mimořádných opatření a jejich nežádoucích vedlejších dopadů, případně neobratných vyjádření. Dnešní pochybení a nedůslednosti by mohly předznamenat i zásadní etické změny dlouhodobě zakotvené ve společenském uspořádání po odeznění pandemie. Zároveň se připojujeme k **mezinárodní výzvě proti ohrožení, vyloučení a věkové diskriminaci starších lidí během pandemie COVID-19 prof. Kierana Walshe, ředitele Irského centra pro sociální gerontologii (ICSG) z Národní univerzity v Galway**. Svůj virtuální podpis můžete k výzvě připojit na www.zivot90.cz/stopageismu. Zdravotní ohrožení, nouzový stav a návazná omezení mají dlouhodobé důsledky. Ty poznamenají společnost a změni obecné povědomí o tom, kdo je starý a co je to stáří, i po ústupu epidemie. Buďme při jejich vyhlášení a provádění uvážliví. Označení „senior/senioři“ je vágní, neurčitě. Jde o početnou, velmi různorodou skupinu občanů zásadně se navzájem lišících věkem, zdravím, vzděláním, příjmy, zdatností, možnostmi, zájmy a řadou dalších charakteristik. **Při vymezení věkem 65+ jde o dva miliony, tedy o 20 % obyvatel ČR. Podstatná část z nás se v tomto věku těší dobrému zdraví, pracuje, zastává významné funkce v byznysu, poskytuje zkušenost v organizacích, institucích, samosprávách, ale například i v lékařských ordinacích a jiných expertních pozicích. Nevytvářejme dojem „nemohoucích starců a stařen“.** **Jiní z nás, starších i mladších lidí, naopak trpíme chorobami**, které zhoršují náš funkční stav, omezují naši soběstačnost i odolnost, a tak zvyšují naši zranitelnost všemi zátěžemi včetně infekcí. Především na tyto stavy a situace soustředíme svou pozornost. Směšování různorodých lidí do jedné, kalendářním věkem definované skupiny, vůči níž se přijímají stereotypní opatření, je nebezpečné a nežádoucí. **Hrozí nevyužití lidských schopností, ponižující stigmatizace a segregace na jedné straně a přehlédnutí, zanedbání péče, strádání a ohrožení života těch potřebných na straně druhé.** Současně vede zmatení pojmů k neúčelnosti a neúčinnosti finančních výdajů i nesystémovému využívání kapacit zdravotních a sociálních služeb. Omezme v médiích i v pokynech úřadů užívání vágního pojmu „senior“. Nezbavujme se potenciálu části populace jen proto, že je starší než orientační kalendářní hranice, která se nekryje s osobní realitou. Nemá to odborné

opodstatnění, je to psychosociálně ponižující a nepřijatelné z hlediska lidských práv. *Pokud si lidé, patřičně poučení a vybavení, bez ohledu na věk přejí zapojit se do dobrovolnictví, neponižujme je odmítáním pro „přestárlost“.* *Vytvořme spektrum aktivit, ve kterém každý člověk dobré vůle bez ohledu na věk, stejně jako na etnickou příslušnost, pohlaví či náboženské vyznání, nalezne uplatnění podle své osobní způsobilosti k pomoci druhým.* Případná omezující, ale i zvýhodňující doporučení by se měla týkat konkrétních limitujících okolností. Těmi u dospělé populace pouhý věk není a být nemůže. Ani závažné zdravotní komplikace koronavirové infekce nesouvisejí s věkem jako takovým. Jde o špatný zdravotní stav, o podvýživu, vyčerpání, závažné choroby, možná některé léky – a to bez ohledu na věk. Nemocemi oslabení lidé, nechť se těší ochraně, ohleduplnosti, podpůrnému zájmu. Stejně významná jako společenská angažovanost starších lidí, kteří se cítí zdraví a zdatní, je podpora a ochrana těch, kteří jsou méně vybaveni odvahou, zdatností, jsou křehcí nebo v každodenních aktivitách potřebují intenzivní pomoc druhých lidí, a to opět bez ohledu na věk. Apelujeme proto na širokou odbornou i laickou veřejnost: v nadcházejících týdnech kulminující epidemie a pravděpodobně přetížených sociálních a ošetrovatelských služeb *aktivně vytvářejme dobré sousedství* a v této snaze neochabujme. Zajímáme se ve svém domě i širším okolí o stav a potřeby lidí, kteří se momentálně či dlouhodobě neobejdou bez pomoci druhých, pomáhejme si navzájem. Buďme připraveni nejen signalizovat stavy nouze, „volat na úřady“, ale konkrétně pomáhat, zastoupit momentálně nedostupné veřejné služby nebo i chybějící rodiny. Připojujeme se i k volání po zajištění dostatku účinných ochranných pomůcek pro zdravotnické pracovníky a pracovnice, ale stejnou měrou i pro personál pobytových a terénních sociálních služeb a pro laické pečující. Uvědomujeme si, že v roli pomáhajícího se může ocitnout každý z nás, ale stejně tak je každý z nás ohrožen a může být tím, kdo pomoc přijímá. Jsme si zároveň vědomi, že jde o situaci novou a bezprecedentní. To od nás všech vyžaduje velkou míru flexibility a improvizace, ale také vědomí rizika nezamýšlených důsledků, neobratných vyjádření či opatření, které mohou mít nežádoucí vedlejší dopady. Nechceme slepe kritizovat práci, kterou v dobré víře konají zástupci státní správy, samospráv, médií, institucí a poskytovatelů služeb i rodinní příslušníci, dobrovolníci a sousedé. Naopak, patří jim všem velký dík za jejich snahu a nasazení. Náš apel směřuje k tomu, aby všechna opatření a snahy byly reflektovány z titulu specifických efektů pro různé věkové i sociální skupiny, abychom se vždy a za všech okolností snažili být inkluzivní a dali dostatečný prostor hlasu těch „o kterých je hovořeno“, o kterých se rozhoduje. Zatím slyšíme více „o seniorech“ než od nich. Časy jako tyto jsou vždy příležitostí pro změnu. Využijme ji pro zvýšení respektu k různorodé seniorské skupině, nikoliv k její další stigmatizaci a homogenizaci. Zastavme ageismus v čase koronaviru! Mezinárodní výzva proti ohrožení, vyloučení a věkové diskriminaci starších lidí během pandemie COVID-19 (tzv. Galwayská výzva) obsahuje **4 sdělení: Reakce státu a společnosti na COVID-19 si musí být vědomy možných vyloučení postihujících starší občany v důsledku politik a strategií zaváděných v rámci boje proti viru, a tam, kde je to možné, kompenzovat negativní okolnosti podporou a aktivitou. Neustále musíme dbát, aby ošetření**

pacientů nakažených COVID-19 i další formy alokace zdrojů v souvislosti s krizí se prováděly na základě potřeby, nikoliv prosté věkové hranice. Při zavádění politik a strategií k ochraně starších lidí během pandemie nesmíme zpochybnit heterogenitu starší populace, chápat starší občany jen jako vysoce zranitelné a pasivní jedince a ignorovat tak jejich přínos v úsilí vzdorovat pandemii. Politiky a strategie zaměřené na boj s COVID-19 nesmí v kontextu krize problematizovat starší lidi, ani ohrozit výraznou solidaritu mezi generacemi, již jsme v současnosti svědky. Originální text výzvy v angličtině: <http://rosenetcost.com/combating-exclusions-and-ageismfor-older-people-during-the-covid-19-pandemic/> Plný text v češtině: <https://www.ageismus.cz/> Svůj virtuální podpis můžete k výzvám připojit na www.zivot90.cz/stopageismu. Podporu oběma výzvám vyjadřují osobnosti, jejichž seznam si můžete na uvedených adresách prohlédnout.

KORONAVIROVÁ „VÁLKA GENERACÍ“

Dědeček a babička ujídají chlebička
část 1.

„Ostrá nesouměřitelnost sociálních pozic není zajisté ničím novým. Byla charakteristickým rysem společnosti tradičních a stála i na počátku modernity. Výrazné sociální bariéry, nesrovnatelné cíle a hodnoty a zcela odlišné životní styly oddělovaly šlechtu od neurozené buržoazie. Majitelé továren zase žili ve zcela jiném světě než proletáři. Lišili se od nich jak možnostmi a prostředky, tak svými šancemi a životními aspiracemi.“

Jan Keller, *Nerovnost a nesouměřitelnost*, předmluva ke knize „*Tři sociální světy - Sociální struktura postindustriální společnosti*“

Politici i různé vrstvy voličů v době koronavirové jsou vystaveni zkouškám lidství, inteligence, ale i bezohlednosti a předvídavosti. Depopulace je i dnes populární – nejen u Billa Gatese, který tak chce snížit emise CO₂, ale u většiny mládeže, která chce stále v Praze „přemluvit bábu“ k volbě TOP 09, nebo mládeže, která zpívá ve veřejnoprávní televizi WDR2 v Dortmundu pod vedením nadšeného dirigenta posměšné písničky o babce – staré „ekosvini“, která řídí motocykl a každý měsíc projedí 1 000 litrů, protože ho používá v domově důchodců jako invalidní vozík. Která jede k lékaři v SUV nebo koupit maso, protože je ve slevě a nestojí skoro nic. To je scénář „liberálně progresivní“. V kruzích i vzdělané mládeže, orientované na až přehnaně zdravý životní styl, kreativitu, flexibilitu a výkonnost, se poměrně otevřeně projevuje ageismus – COVID-19 považují za „nástroj třídění“. A italsí či britští lékaři v době vrcholící pandemie jim dávají za pravdu.

Důsledkem koronavirové depopulační politiky „promořením“ je růst HDP na osobu, což přivítají ratingové agentury, nárůst vzájemné závislosti, tolik preferovaný globálními korporacemi, pokles vojenské síly a neschopnost vést nebo

ovlivnit vedení válek, což preferují generálové NATO, pokles inovací a posilování postavení periferie, což mohou preferovat velmoci. Ať už Rusko nebo Čína či USA. Přechodným vnařítkem střední třídy a odborů jsou vyšší mzdy v důsledku vyšší poptávky při menším počtu pracovníků. Středula zatleská, neboť jeho strategie konec levné práce konečně získá vládní prioritu. Nezaměstnaní, nezaměstnatelní ani mrtví přece neplatí odborové příspěvky. Pro hravou mládež a vyčůrané Piráty může být sympatický nástup robotů a technologií šetřících pracovní sílu, aby se vyrovnal nedostatek pracovníků, pro hladové učitele zase více peněz na školství a ostatní investice do lidského kapitálu. Z nižšího nájemného a nižší ceny komodit budou profitovat i spotřebitelé nižší třídy. Na své si přijde i liberální část ČSSD. A pro geostrategické účely může být malá, ale o to agresivněji vzdělaná populace dobrá. Mezi mocí a počtem vojáků není v době chemických či bakteriologických válek korelace... Stačí jedna vybavená laboratoř plná motivovaných profesionálů. To ocení i Klausova Trikolóra, Patrioti či vysloužilí majori v SPD. Jak se zdá, i křesťané budou spokojeni, protože stále větší množství lidí zvolá, že boží mlýny melou.

Anglický reverend Thomas Robert Malthus v „Eseji o principech populace“ poznamenal, že zvýšení produkce potravin v zemi zlepšilo welfare obyvatelstva, ale zlepšení bylo dočasné, protože vedlo k růstu populace, což zase obnovilo původní úroveň produkce na hlavu. Lidé podle něj mají sklon využívat hojnost spíše pro populační růst než pro udržení vysoké životní úrovně, a tak brání skutečnému pokroku směrem k dokonalé společnosti. Hlavním bodem jeho eseje bylo, že populace se šíří geometricky a potrava roste aritmeticky, a proto kdykoli se zvyšuje zásobování potravinami, populace doroste o to rychleji, aby se eliminovala hojnost. Jídlo, které dříve živilo sedm milionů lidí, musí být v okamžiku, kdy počet pracujících převyšuje podíl práce na trhu, rozděleno mezi sedm a půl nebo osm milionů... tvrdí. Dělník proto musí tvrději pracovat, aby vydělával stejně jako předtím. Během tohoto období tísně, odrazování od manželství a obtížnost existence rodiny je tak velká, že populace stagnuje a cyklus se opakuje.

Prohlásil rovněž, že mezi lidmi existuje boj o přežití a že přežijí pouze silní, kteří dokážou dosáhnout jídla a jiných potřeb.

Malthus argumentoval, že dva typy kontrol udržují populaci v rámci limitů zdrojů: první – preventivní je kontrola porodnosti a druhá – pozitivní kontrola jsou děje, umožňující vyšší úmrtnost.

Pokud by se společnost spoléhala na lidské utrpení, aby omezila růst populace, pak by zdroje utrpení (např. hlad, nemoci a válka) nevyhnutelně byly součástí společnosti, stejně jako kolísají ekonomické cykly. Na druhé straně „preventivní“ kontrola počtu obyvatel, která znamená dostatečně dostupnou a bezpečnou hormonální antikoncepci omezující „náhodnou“ porodnost při sexuálních aktivitách mládeže v době její největší plodnosti, atraktivní programy pro mládež znamenající pozdější manželství a pozdější mateřství, mohou zajistit vyšší životní úroveň pro všechny a zároveň zvýšit ekonomickou stabilitu.

Stejnou měrou jako počet obyvatel třetího světa stoupala i efektivita zabíjení. Socio-demografická dynamika i frekvence stepních válek ve 20. století ukazuje, zda měl, nebo neměl Malthus pravdu.

Psst, ale nesmí se to říkat, zejména na levici. Vedoucí představitelé západního světa to ovšem všichni vědí a se zjevnými malthusiánskými úmysly vytvářejí programy atraktivního trávení mládí bezpečným cestováním po světě, sbíráním zkušeností v neziskových programech a výměnnými studijními pobyty. Vytvářejí programy omezené podpory třetího světa spolu s dodávkami primitivních ručních zbraní a střeliva tamtéž. To jediné, co do svých úvah Malthus v 18. století nezakalkuloval, byla demokratizace vzdělání, vědeckotechnický pokrok a zvýšení efektivity automatizované práce, díky kterým jsou ovšem bohatí bohatší a chudí stále chudí, ale snesitelněji. Chudoba je relativní, kulturně podmíněná – zejména když je bohatství s vaší situací nesouměřitelné. Tímto chci poděkovat sociologovi Janu Kellerovi za stat' „Nerovnost a nesouměřitelnost“ z knihy „*Tři sociální světy – Sociální struktura postindustriální společnosti*“. Ano, opustili jsme bez slzy v oku společnost spojitě odstupňované nerovnosti a uvítali jsme společnost naprosté majetkové, mocenské a sociální nesouměřitelnosti. Je nám v ní dobře, neboť vidíme pouze své nejbližší okolí.

Ivan Turnovec, duben 2020

LIDICKÝ PAMÁTNÍK,

symbol zrůdnosti nacismu, nebo dějepis obce

Prožíváme *dobu přepisování dějin*. Prý proto, že jsou komunistické, ve skutečnosti proto, že jsou národní a neodpovídají univerzalistickému zadání. Památníky protinacistického boje začínají vadit.

Lidice mají světový význam jako symbol zrůdnosti nacismu. Ve zřizovací listině památníku (viz www.lidice...) je psáno: „... péče o trvalé uchování vzpomínky na vyhlazení Lidice a utrpení jejích občanů ... a zachování obce Lidice jako celosvětového symbolu oběti válečných zločinů.“ Je to tedy památník, nikoliv instituce historického bádání. Pokud někdo chce bádát v historii obce Lidice, jsou na to jiné instituce. Význam památníku je obrovský. V době vyhlazení Lidice se o tomto hrůzném činu dozvěděl celý svět, protože nacisté to slavnostně vykřičeli do světa. V tom se Lidice lišily od stovek jiných takto vyvražděných obcí v okupované Evropě, kterým se nedostalo takové publicity. Američtí vojáci měli na mysli především Lidice, když bojovali proti nacismu. V Mexiku je dodnes ulice s názvem Lidice a to nevíme o dalších. Myslím, že se Lidice staly neznámější českou obcí.

Noví historikové, kteří chtějí být uznáváni a především dobře zaplacení, se musí přizpůsobovat univerzalistickému trendu, nesmí psát v národním duchu. Pokud se týká německého nacismu, stojí za tím samozřejmě i německé zájmy, o to je tlak na odnárodnění silnější. Takový památník, jako je v Lidicích, je národní symbol a zároveň světový symbol utrpení českého národa. Snížení hodnoty tohoto symbolu je možné jen tak, že se prostě z něho udělá jen jakýsi místní památník obce bez světového významu. Současný univerzalistický aktivismus má zadání odstranit pomníky upomínající na nacistickou zvěli. Musí je nutně časem prohlásit za nacionalistické, šovinistické a nenávistné a postupně odstranit. Nerad

bych se dočkal doby, kdy význam pomníku bude zmenšen tak, aby nevytvářel „předsudečnou nenávisť“.

Už úředníci gestapa stíhaní po válce československými soudy za své zločiny byli první, kdo prohlašovali, že Češi si mohou za všechno sami, a dodnes je to mezi Němci rozšířená myšlenka. To nemůže zůstat bez vlivu a bude se stále pro-razovat a my bychom měli stále proti tomu vystupovat. Pokud podlehneme „stokrát opakované lži“ pod vlivem peněz, tlaků, závazků apod., budeme nakonec tím nejhorším národem světa a každý do nás kopne. Takoví někteří „historici“ tomu jenom napomáhají a významné instituce (třeba Akademie věd) mlčí a tyto „osobnosti“ platí.

Myslím si, že bývalá ředitelka památníku Mgr. Martina Lehmannová byla za-interesována právě na odnárodnění památníku s cílem vytvořit z něj jen nějaký místní pomník. Nebo si neuvědomovala, že je takto manipulována. Taktéž PhDr. Vojtěch Kyncl, PhD. z Historického ústavu Akademie věd ČR ve své kni-ze: *Lidice – zrození symbolu*. Nejde jen o vyprávění příběhů, které se staly v Li-dicích před vyhlazením a neměly s ním nic společného, ale o jakousi snahu zařa-dit tyto příběhy do samotného památníku a tím mu dát jakýsi „místní význam“, jakýsi „obecní památník“. To je velmi sofistikovaný způsob jak oběti z Lidic co nejvíce znevážit.

Velmi dobře k rozmněnění národní paměti slouží příběhy českých udavačů. Ale zde v této horlivé snaze najít selhání Čechů, aby se mohlo postavit jako relativizující argument k německým zločinům, se vyznamenal Vojtěch Kyncl se svojí výše uvedenou knihou. Zde uvádí, že lidická žena Alžběta Doležalová udala na četnické stanici svoji podnájemnici Štěpánku Mikešovou pro její židovský původ. Autor to doprovází slovy: „To je příklad udavačství ve své nejodpornější po-době ...“

Naproti tomu archivář Mgr. Vojtěch Šustek, PhD., z Archivu hl. m. Prahy ve své odborné studii (viz 2, 3) uvádí, že zatčení provedl četník Ressler z buštěhradské četnické stanice, když cítil, že ukrývání osoby židovského původu nelze udržet. Ve výpovědi, učiněné sedm měsíců po válce, obviňuje Ressler z udavačství li-dickou ženu Alžbětu Doležalovou proto, aby se očistil a svedl na někoho jiného vinu za to, že on sám židovskou ženu zatkl a vydal na smrt. Výpověď Resslera sedm měsíců po válce je jediný doklad o tomto udání, ovšem velmi pochybný ar-gument o činu Doležalové. Musíme opět pochopit poválečnou dobu „honu na ko-laboranty“. Ressler to tedy psal v úplně jiné době a v jiném prostředí, proto se nejprve podíváme na prostředí, ve kterém se prý uskutečnila „nejodpornější po-doba udavačství“.

Vlastimil Podracký, březen 2020, (pokračování příště) <https://vlastimilpod-racky.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=748563>

FRANTIŠEK ČADEK (1930–2020)

František byl **jedním z prvních členů Demokratického klubu**, do kterého vstoupil v roce 1949. Zemřel v nedožitých 90 letech dne 2. 5. 2020. Jeho životní osudy jsou typické pro celou řadu podobných osudů. Narodil se jako třetí dítě

do katolické rodiny středního sedláka (9 ha včetně části lesa) v Kocelovicích u Blatné. Rodina Čadkova na tomto statku hospodařila od roku 1760. Kromě školy pracoval na statku, brzy začal ministrovat; setkal se s kanovníkem msgr. Titlem, jehož přičiněním se dostal do salesiánského domova v Praze Kobylisích a od roku 1945 mohl dále studovat na libeňském gymnáziu. Jelikož se předpokládalo, že statek zdědí nejstarší syn Václav, od mládí uvažoval o duchovní kariéře. Jeho sny se rozplynuly po komunistickém puči a následných politických změnách, v roce 1950 násilným rušením klášterů a pronásledováním řeholníků komunistickým režimem. V tomto roce jsme zároveň maturovali (František byl nejen můj spolužák, ale seděli jsme i ve stejné lavici). Nebyli jsme členy svazu mládeže ani KSČ a František byl upozorněn třídním učitelem, že nedostane doporučení na studium teologie. Po poradě s biskupem msgr. Trochou, který byl bývalým ředitelem salesiánského domova, se zaměřil na školskou problematiku, neboť i v této sféře mohl udělat mnoho pozitivní a záslužné práce. V té době byl nedostatek učitelů, zejména v pohraničí, a proto maturanti s předpokladem doplnění pedagogického vzdělání, mohli nastoupit rovnou jako učitelé. Po dvou místech v pohraničí a po povinné vojenské službě v Nitře v roce 1954 nastoupil jako učitel Základní školy ve Stráži u Tachova, kde se také v roce 1957 s kolegyní Jitkou oženil. Této základní škole zůstali věrni až do důchodu. Narodily se jim dvě dcery, postupně měli pak pět vnouček a tři pravnoučata.

S velkou radostí přivítal příchod svobody, konec schovávání svých názorů a pocitů člověka druhé kategorie. Nejvíce ho naplňovalo hraní na varhany při mši svaté ve Stráži a později i v Přimdě a možnost veřejně praktikovat svou víru. Zanechal výraznou stopu nejen *ve Stráži u Tachova* jako učitel (to se projevovalo i na účasti jeho pohřbu), ale i v *rodných Kocelovicích*, kde rodina byl nastavením tvrdých podmínek přinucena vstoupit v roce 1956 do družstva. Více o něm je v knize *Milady Ciehlové Naše Kocelovice* (2012). Několik jeho příspěvků můžeme nalézt i v *Dk-Dialogu*.

František byl můj blízký přítel a jeho ztrátu budu pociťovat po zbytek svého života velmi silně. Vzhledem ke kritériím, která jsme měli pro přijetí do Klubu a která byla velmi přísná (zkoumalo se nejen politické přesvědčení, ale i pevnost charakteru dané osoby, ale mj. i mlčenlivost a spolehlivost), byl druhým osloveným z libeňského gymnázia po Václavu Freiovi. Když jsem mu dal přečíst ideu Klubu, která byla uschována v tzv. futrálu (z důvodu utajení dřevěný futrál, který měl dvojí dno a tam byla uschována idea Klubu i charakteristika jeho povahy), druhý den mi futrál vrátil a neváhal do Klubu vstoupit. František bude mít čestné místo ve vzpomínkách na počátky Demokratického klubu, které jsem slíbil sepsat.

Zdeněk Pavlík, červen 2020

Miroslav Novák je spoluautorem knih s aktuálním obsahem

Strany, volby a demokracie

Kniha kolektivu autorů se s důrazem na dílo a odkaz tří světově významných politologů – Maurice Duvergera, Giovanniho Sartoriho a Arenda Lijpharta – zaměřuje

na důkladnou analýzu vývoje organizace stran, typů stranických systémů, jejich vztahů s volebními systémy a s nimi úzce spjatými modely demokracie. Díky tomu čtenář této kolektivní monografie pochopí, jak se moderní demokracie vyvíjejí a jak politická věda k různým alternativám vývoje přistupuje. Přesvědčivě se zde vyvrací řada mýtů, které nekriticky opakuje mnoho současných politologů.

Internetové volby: Budoucnost, nebo slepá ulička demokracie?

Kolektivní práce týmu odborníků z oblasti politologie, ústavního práva či statistiky je přinejmenším v českém prostředí jedinečnou komplexní publikací o nové oblasti odborného výzkumu – internetových volbách.

Internetové volby se v knize analyzují v nejrůznějších souvislostech: v kontextu tzv. digitální propasti, z hlediska očekávaných výhod (např. zvýšení dostupnosti voleb pro voliče v zahraničí) a rizik (např. bezpečnostní otázky či problém kupčení s hlasy). Zkoumají se rovněž dopady internetových voleb na volební účast, konformitu s ústavními zásadami volebního práva, politické strany a jejich zisky apod.

Tyto politologické, ústavněprávní či sociologické perspektivy vytvářejí plastický obraz vzniku, rozvoje a stávající podoby internetových voleb v Estonsku, Švýcarsku, USA, Kanadě, Austrálii, Norsku a Nizozemsku. Významná část publikace se věnuje i myšlenkám internetových voleb v České republice, které jsou rozebírány z hlediska demografických trendů, technického vybavení domácností, počítačové gramotnosti voličů, jejich ochoty hlasovat v budoucnosti pomocí internetu, postojů politických stran k internetovým volbám, ústavněprávní roviny internetových voleb, nákladů na jejich zavedení do praxe a dalších ukazatelů. V závěru knihy autoři poukazují nejen na nesporné výhody internetových voleb a jejich úspěchy v některých zemích, ale současně neopomíjejí upozornit na závažná rizika internetového hlasování a také na neúspěšné projekty internetových hlasování v zahraničí.

Anotace vybrala Jitka Nováková

JAKOU MÁTE NA ZAHRÁDCE DEMOKRACII?

Kniha Václava Cílka Co se děje se světem? je krásně vypravená i se zajímavými ilustracemi Kateřiny Piňosové a tak mne při čtení inspirovala, že se musím podělit o své postřehy. Jen trochu, abyste měli taky chuť se začíst. A ještě musím dodat, že třeba nebudete souhlasit úplně se vším, podobně jako já - nemůžu tvrdit, že nejdůležitější náplň života je práce, pokud se tím myslí zaměstnání.

Mohla bych se zeptat: *dělá vám dobře, když vytvoříte vlastníma rukama něco pěkného?* Třeba na zahrádce? A když se rozhodnete, že budete pěstovat růže, vytrháte úplně všechno, co u nich vyrostlo jako plevel, nebo jim necháte některé přátelské rostliny, aby přikryly vysychající půdu? Autor odkazuje na *stránky permakultury, kde se dozvíte, jak aspoň částečná demokracie může dobře fungovat* i na vaši zahrádce. Tedy jak můžete dovolit vyrůst některým rostlinkám, i když nejsou ty hlavní, které tam chcete mít.

Ale dál, autorova přirovnání jsou někdy neodolatelná, třeba když si uvědomíte, že lidé si odedávna sázeli *ovocné stromy u svých domů - a ty je tedy doprovázejí jako psi*.

Autor nás seznámí i s tím, co poznal na svých toulkách po zemích sousedních i vzdálených a pak se zas vrací domů.

Víte, odkud má vlaštovičník jméno? Schválně, napadlo by vás, že v době jeho rozkvétání se k nám vrací vlaštovky?

Ale kdo u nás zavedl Zahradnický řád, to vám nechám na vyzkoumání. Stejně tak, kde máte hledat inspiraci, když chcete zadržet vodu, aby vám nevysychal váš záhonek.

Pozorujete při práci s půdou třeba zlepšení nálady, anebo dokonce zlepšení imunity nebo inteligence? Anebo co když to může mít vliv i na hledání partnera? Tak dalekosáhlé úvahy si můžete číst a plout na vlnách autorovy fantazie. Ale nemylme se, je tam plno literatury nabídnuto ke čtení - třeba Sokrates a jiní, z nejrůznějších dob, až se budete divit.

Jaké úvahy vyvolala *návštěva kraje Navahů? Proč je ráj pro většinu nepřijatelný?*

Všimli jste si někdy *nábytku v krajině?* Přesněji kamenů, které sloužily například jako sedátka.

A pak hned k *tématu severoatlantické a arktické oscilace*, který nám osvětlí ta současná sucha. A proč se můžeme dívat na *Indii jako na pokusné klimatické morče*. A k čemu nám bude *klimatická prozíravost*. Pohled i z dávné historie nám osvětlí význam zelených ploch, stěn a nezastavěných niv řek. A co *pulzní proces příchodů Hunů, Turků a dalších národů směrem na východ?* To už jsme v historii a skokem zas v současnosti, v antropocénu - a třeba se podíváme, jak se dostává vliv hnojiv až ke korálovým útesům.

A ve smyslu podtitulu *Kniha malých dobrodiní v časech velké proměny Země* se podíváme na rozdíl *greatness* a *bigness* a na kreativitu. Co byste řekli *plánu českého kutila na záchranu Evropy* - máte nějaký takový? Nerada bych skončila výrokem skoro sto let starým, že *rostliny jsou jediní slušní obyvatelé této planety*. Tak tedy se jdete podívat na *Zahradu Čech*, anebo zalistujte v knihách, které na přání doporučil autor svým posluchačům jako základ k širšímu pochopení.

Jitka Nováková, červen 2020

OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE, ŠTĚDRÝ DAR PŘÍRODY PRO PŘIPRAVENÉ

Podnětem k napsání tohoto příspěvku bylo „*Poslední slovo*“ *Ondřeje Neffa, uveřejněné v Lidových novinách 30. března 2020*. V krátkém článku se panu

Neffovi podařilo uvést *pozoruhodnou sbírku omylů, sporných tvrzení a pobuřujících nesmyslů*. Jako klimatolog se zájmem o větrnou a sluneční energii bych se chtěl ohradit proti některým z nich, zejména proti tvrzení, že (citují) „klima nikoho nezajímá“ a proti názoru (citují) „... preferování takzvaných alternativních zdrojů elektřiny pokládám za šílenství plynoucí z anticivilizačního ideologického fanatismu“. Vadí mi, že takové věci autor píše bez jakýchkoli argumentů. Jaká kvalifikace opravňuje pana Neffa k tak kategorickým soudům?

Ochrana klimatu nepřestala být naléhavým tématem proto, že média nyní dávají přednost současné pandemii. A je objektivní skutečností, že široké a stále významnější využívání obnovitelných, nebo, chcete-li, alternativních zdrojů energie, je nepřehlédnutelným znakem současné etapy vývoje světové civilizace. V řadě vyspělých států, včetně našich sousedů Německa a Rakouska, dnes tyto zdroje pokrývají větší část celkové spotřeby elektřiny než fosilní paliva. A mají rostoucí podíl i na dodávkách jiných forem energie, než je elektřina.

Vyspělé elektrizační soustavy se dovedou vyrovnat s časovou a prostorovou proměnlivostí výkonu energetických zdrojů závislých na počasí. A to přenosem a chytrou distribucí elektřiny, dále pomocí operativně říditelných zdrojů, hlavně vodních, kombinací zdrojů (např. počasí, kdy je vysoký potenciál větrné energie, má obvykle nízký potenciál sluneční energie a naopak, takže výkon větrných a solárních elektráren se výborně doplňuje) a také velkokapacitní akumulací energie, např. pomocí přečerpávacích elektráren nebo velkými akumulátory nových typů. To vše stojí mnoho technického a vědeckého úsilí i peněz, ale je to řešitelné. Jsem hrdý na to, že jsem se na výzkumu směřujícím k využívání obnovitelných zdrojů energie (dále OZE) a na přípravě nových odborníků v této oblasti mohl po velkou část svého života podílet.

Technologie využití OZE mají za sebou dynamický vývoj, který nepochybně bude pokračovat. Jeho výsledkem je rychlé zvyšování výkonu „zelených“ elektráren a snižování jejich výrobních nákladů. Není daleká doba, kdy využití OZE nebude třeba dotovat. Ostatně nic nepoškodilo OZE v očích české veřejnosti více, než „solární tunel“ z let 2009 a 2010. Ten však nebyl chybou OZE, ale politiků, kteří jej mají na svědomí.

A že Česká republika nemá dobré přírodní podmínky pro využívání OZE? Ty podmínky nejsou horší než v Bavorsku nebo Rakousku, kde se daří využívat např. větrnou nebo solární energii daleko lépe než u nás. A kde je psáno, že Češi mohou stavět větrné a solární elektrárny jen u sebe doma?

Odměnou za využívání alternativních zdrojů energie je zdravější životní prostředí bez exhalací, konec devastace krajiny těžbou fosilních paliv, snížení závislosti na dovozu fosilních i jaderných paliv i omezení emise skleníkových plynů, které jsou příčinou nežádoucích změn globálního klimatu. Připomeňme také omezení emise kondenzačních jader, což se blahodárně odráží ve zlepšení klimatu menšího regionu, zejména snížením výskytu mlhy a zvýšením trvání slunečního svitu. Přínosem využívání OZE je v neposlední řadě také záchrana lidských životů – víte kolik lidí ve světě za rok zahyne při důlních neštěstích? Nebo kolik

lidí je vážně zdravotně postiženo následkem práce v uhelných a jiných dolech? *Energetická koncepce není jen ekonomický problém, protože nelze stanovit cenu lidského života nebo lidského zdraví.*

A jaderná energetika? Nestavěl bych ji jako protiváhu využívání obnovitelných zdrojů energie. Bez jaderných zdrojů energie se zřejmě ještě nějaký čas neobejdeme. Ale stavba nových je velmi drahá a i jinak problematická. Jak obtížné a zdoluhavé je připravit stavbu nového jaderného zdroje energie, to můžeme v ČR pozorovat takřkajíc v přímém přenosu. Není dořešeno uložení vyhořelého jaderného paliva. Ekonomické a jiné problémy stavby nových jaderných elektráren mají za následek, že za řadu let od katastrofy v japonské Fukušimě nebyla na Západě uvedena do provozu ani jediná nová jaderná elektrárna. Je třeba vzít v úvahu i to, že *jaderná energetika s sebou nese bezpečnostní rizika*. I kdyby technologie samotná byla dokonalá a naprosto bezpečná – kdo může vyloučit radioaktivní zamoření způsobené teroristickým útokem nebo válečným konfliktem?

Ivan Sládek, duben 2020

III. VÍTE, ŽE ...

... **Milion chvilek** má výzvu **Odvaha volit**, aktuální informace zde: <https://www.milionchvilek.cz/>

Stačí si najít chvílku, překonat se, opustit vlastní komfortní zónu a jít nejen volit, ale také mluvit s ostatními o důležitosti voleb.

... ve zprávách jsme se mohli dočíst: **Když vláda kvůli šíření nového typu koronaviru a souvisejícímu omezení pohybu odložila doplňovací senátní volby na Teplicku**, jednala mimo svou pravomoc, miní Nejvyšší správní soud. Postup pro nouzový stav upravuje zákon o bezpečnosti České republiky. Vláda měla podle soudu předložit Parlamentu zákon o odložení voleb. **„Chránit je třeba nejen zdraví, životy a hospodářství, ale i demokratický ústavní a právní stát,“** stojí v rozhodnutí soudu, které je dostupné v jeho internetové databázi. Vládní usnesení označuje za akt, který je nutné považovat za „natolik vadný, až je nicotný“.

... v ČR byla srpnová zahraniční návštěva: **Americký ministr Pompeo** ve svém projevu hovořil především o *svobodě a demokratických hodnotách* a připomněl silné pouto mezi oběma národy stvrzené například Washingtonskou deklarací nebo osvobozením v roce 1945. Kromě toho také kritizoval snahy Ruska a Číny o vměšování do vnitřních záležitostí států i porušování lidských práv.

... **Post Bellum** má aktuální akce zde: <https://www.postbellum.cz/kalendar/>

... **Masarykova společnost** má své informace zde: <http://masarykovaspolecnost.cz>

... **Klub na obranu demokracie** – akce najdete zde: <https://klubod.cz/>

... **Novinky OSN** <<https://esamail.un.org/t/8491550/6751254/25012/1/>> pojednávají o důležitosti cílů udržitelného rozvoje i pro předcházení krizím jako je pandemie.

... **Masarykova demokratická akademie** pořádá zajímavé akce:

<https://masarykovaakademie.cz/akce/>

Jitka Nováková, srpen 2020

IV. Z ČINNOSTI DEMOKRATICKÉHO KLUBU

Organizace Demokratického klubu doznala několika změn

Demokratický klub, z.s., má sídlo Gabčíkova 2362/10, 182 00 Praha 8

Archiv Klubu jsme předali Masarykovu ústavu a archivu Akademie věd ČR.

U Městského soudu jsme podali *žádost o zápis změn v Klubu* a dostali jsme kladné usnesení.

V CEVRO máme ve skřínce aktuální administrativní materiály Klubu a setkání Klubu se zde budou dále konat.

Pravidelná setkání členů a přátel Klubu k aktuálním politickým otázkám se od března nekonala vzhledem k opatřením koronavirové pandemie. Nezapomínejte prosím, že Vaše připomínky, poznatky i pochvaly k Dk jsou vítány. *Bude také přínosem, když nám pošlete návrh na téma setkání Dk, které byste chtěli přednést, případně které by Vás zajímalo a měli bychom získat přednášejícího.*

VÝZVA ČLENŮM ANEB O PENÍZE JDE ČASTO AŽ V PRVNÍ ŘADĚ!

Vážené členky, vážení členové,

pokud jste ještě nezaplátili své *klubové příspěvky* za tento rok nebo dokonce ani za léta minulá, učinite tak co nejdříve. O významu členských příspěvků jsme informovali v seriálu Demokratický klub v otázkách a odpovědích Dk-Dialog 3 / 2017, s. 3, kde je uvedena i jejich doporučená výše (nejnižší je 100 Kč) i kdo platí příspěvky pouze dobrovolně. Pokud platíte příspěvek bankovním převodem, nezapomeňte uvést jako variabilní symbol svoje členské číslo (je na obálce, případně Vám ho rádi sdělíme, obraťte se na tajemníka pro administrativu, případně správce členské základny, kontakty jsou uvedeny níže). Nepřikládáme složenky, číslo účtu Klubu u České spořitelny je uvedeno na konci každého Dk-Dialogu. *Členům, kteří tuto svou povinnost po několik let neplní*, výkonná rada Klubu *pozastaví další posílání klubového bulletinu poštou*. Není možné používat rezervy Klubu na poštovné, které je stále vyšší.

Rada členů si přeje zasílat náš bulletin pouze v elektronické podobě. Pokud by to bylo i Vaše přání, sdělte nám to prosím na adresu dklub@volny.cz současně s uvedením přesné e-mailové adresy, na kterou je Vám možné materiály posílat. Můžete si domluvit i e-mailovou adresu např. rodinného příslušníka, velmi nám tím usnadníte činnost a sobě zajistíte přísun čerstvých informací. Děkujeme.

Výkonná rada Demokratického klubu

POZVÁNKA NA SETKÁNÍ DK

15. září 2020 je plánováno téma **Krize demokracie, nové výzvy pro hájení svobody a hledání východisek**, které představí pánové **Benjamin Kuras, Alexander Tomský a Roman Joch**.

Témata nejbližších plánovaných setkání: Téma *Úskali celospolečenské dohody o budoucnosti českých důchodů* připravil kol. Martin Potůček. Dalším tématem bude *Ochrana osobních údajů v informačním věku* od Josefa Prokeše. **Pozvánky na tato setkání zasiláme pouze elektronicky**. Pokud je nedostáváte, nemáme na Vás e-mailovou adresu. Sdělte nám prosím e-mailovou adresu, na kterou bychom Vám pozvánky mohli posílat. Pozvánky můžete najít také na webu a Facebooku Dk.

ADRESÁŘ ČLENŮ PODLE ČINNOSTÍ ANEB NA KOHO SE MŮŽETE OBRACET

E-MAIL: DKLUB@VOLNY.CZ

Předsedkyně *Jitka Nováková*

Místopředsedové *Ivo Budil, Ondřej Wagner* (propagace a setkání Dk)

Politická komise, předseda *Jan Friedlaender*

Hospodářka *Ludmila Kaprasová*

Výkonná rada *Jan Müller, Jitka Nováková, Ema F. Plzáková, Mária Polešová, Milan Zapletal* (Tajemnice pro korespondenci *E.F. Plzáková*, Tajemník pro administrativu a skupina Dk pro jižní Čechy *M. Zapletal*, Správa členské základny *J. Müller* Gratulace jubilantům Dk *M. Polesová*)

Setkání Dk, pozvánky *Pavel Černý*

Skupina Dk pro severní Čechy *Petr Jirásek*

Web Dk *Ondřej Šimpach, Petr Neugebauer* Facebook Dk *Václav Kotyk*

Dk-Dialog *redakční rada v tiráži*

Vydavatel: Demokratický klub, z.s., Gabčíkova 2362/10, 182 00 Praha 8.

|E-mail: dklub@volny.cz **Webová stránka:** <http://www.demokratickyklub.cz>

Demokratický klub můžete sledovat i na Facebooku a na Twitteru.

<https://www.facebook.com/demokratickyklub/> Bankovní spojení Demokratického klubu: Česká spořitelna, a.s., pobočka č. 01/103, Praha 1, Rytířská 29, číslo účtu 1923868339/0800 IBAN CZ 76 0800 0019 2386 8339 SWIFT GIBACZPX Redakční rada: Zdeněk Kalvach (odpovědný redaktor), Radovan Jelínek, Josef Kandert, Jitka Nováková a Zdeněk Pavlík. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. NP 2471/93 ze dne 20. 12. 1993. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. 6759.

Příspěvky jednotlivých autorů, členů i nečlenů Dk, nemusejí vyjadřovat názory Klubu. Tyto jsou vyjádřeny pouze v oficiálních (číslovaných) stanoviskách Demokratického klubu.